

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal
telefon száma 124.

Felolós szerkesztő: Dr. Kiss Pál.
FELELŐS SZERKESZTŐ TELEFON-SZÁMA: 63.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Dessewffy-tér 7. szám alatt

Hirdetéseket díjazás szerint közlünk.

A gondtalan makói nép

Makó, okt. 8.

Mintha semmi baj nem volna a világon és ebben a városban olyan gondtalan. sőt mondhatni könnyelmű Makó népe. Pedig ha csak egy kicsit szénézünk, szinte meg kell borzadnunk attól a rettenetes sötét jövőtől, mely reánk viciorítja fogait.

Háborus hírekkel van tele a levegő. Akár merre megy az ember Makón, mindenütt a háborúról beszélnek az emberek s sajnos, sok keserű igazság van e beszédekben. Soha sem volt még annyi igazság abban a régi közmondásban, hogy nem zörög a haraszt, ha a szél nem fújja, mint most. Mindinkább fenyegetőbbé válik a borzalmas iszonyat, a háboru réme, amelyet aztán csinál az országban, az egész világon olyan rémes felfordulást, hogy ebben a rémes felfordulásban Makóváros népe is irtózatoss károkat fog szenvedni.

Nem kellett pedig ezek a háborus hírek, anélkül is érezte Makón hatását az a rettenetes hadüzenet, melyet a mostoha pénzviszonyok zudítottak e szerencsétlen, de amellől mégis gondtalan város közönségének nyakába.

Makón mintha semmi, de semmi baj nem volna. Az emberek gondtalanok, vidámok, jókedvűek. Nem törődve a holnappal, sokan meg a mával sem, a leguribb gondatlansággal szórják, költik azt a drága pénzt, amely mindinkább ritkábbá, nehezebben megszerezhetőbbé válik.

Makón egyre-másra alakították át a legfényesebb kávéházakat, nagy költséggel s oly fényesen, hogy ilyesmirel pár évvel ezelőtt még álmodni sem mertünk volna. Szakemberek azt mondják, hogy minden mulatóhely, kávéház alapítás Makón jó üzlet, mert Makón mindegyik ilyen vállalkozás jól jövedelmez.

A makói emberek gondtalansága vagy inkább könnyelműsége mellett tannskodik e furcsa jelenség? Hát csakugyan olyan jól megy a sorsa Makó város népének, hogy itt senkinek semmi gondja, baja, csak az az egy, hogy minél több mámort, pillanatnyi élvezetet szerezzen magának?

Makón tudjuk, hogy a legszegényebb néposztály a hagymakertész,

4-5 koronáért kénytelen vesztegetni keserves fáradozásának a gyümölcsseit. A makói kereskedő s iparos érzi ezt meg legjobban. A makói kereskedelem különösen, amely kereskedelem a legváltásosabb napjait éli mostanában. A lapok fizetéseketlenlések rovatában, már elég sűrűn találkozunk makói nevekkel s ha a viszonyok így tartanak továbbra is, úgy sajnos, még számos kellemetlen meglepetést hoz e téren a jövő.

S mégis gondtalan e város népe. Kávéházaink telve, a sörcsarnokok, korcsmák zsufoltak. Gurul az ezüst és az arany a kártyasztaloknál, ahol bizony senki sem veheti észre, hogy pénzdrágaság van s hogy a bankok sorra felmondják a kölcsönöket s hogy pénzhez

egyáltalában nem, vagy csak igen nehezen lehet jutni.

Avagy talán a kétségbeesés tobzódása ez, amelynek már mindegy, hogy mi következik. Akármint álljon is a dolog, sajnálatos s szomorú tény ez, amit a figyelmes szemlélő, ki társadalmi életünket megfigyeli, észrevehett már.

A makói közönség gondtalanul él, nem gondol a holnappal, mely mindinkább ijesztetőbb rémképeket fest elének. S mikor a makói gondtalanok vidám mulatozását s könnyelműségét látjuk, igazán nem irigyeljük a pillanatnyi mámort keresőktől azt a felszínes jó kedvet, mely esetleg másokat is csábít. Ezek az emberek, ezek a gondtalan emberek inkább sajnálatra méltók.

Csöndesedik a háboru réme.

Nagyhatalmak a béke mellett.

A szerbek ellenünk. — Belgrádi állapotok. — Újabb béke hírek. — Bolgárnyilatkozatok a békéről.

— Telefon tudósításunk —

Makó, október 8.

Ma futnak össze a szálak és a jelentések a szövetséget Balkán-államok döntő elhatározásáról. Sasonov külügyminiszter ma reggel Berlinbe ideérkezett irodaigazgatójával, báró Schillinggel s még délelőlt tanácskozni fog Bethmann-Hollweg birodalmi kancellárral, Kiderlen-Wächter külügyi államtitkárral. Előreláthatólag holnap fognak megjelenni Konstantinápolyban a portán az öt nagyhatalom nagykövetei - mert úgy kívánta Anglia, hogy a török kormánytól kollektíve lépjenek fel a nagyhatalmak - s talán már megtörténik a diplomáciai intervenció Belgrádban, Szófiában, Cetinijében és Athénban.

Minden azon fordul meg, hogy a Balkán-államok mire határozzák el magukat. A porta válasza nyilvánvaló, miután a saját jószántá-

ból már is megígérte a macedóniai közigazgatási reformot, csak az a nagy kérdés, hogy beérke-e ezzel a Balkán fővárosokban, hajlandóságot mutatnak-e a leszerelésre és ha nem, mivel okolják meg hajthatatlanságukat s nem fognak-e visszaretenni a hatalmak fenyegetésétől?

A nagyhatalmak jegyzéke rövid és erélyes hangú. Három pontban kifejti ez a történelmi nevezetességű diplomáciai okirat, hogy Európa nem tűr területváltoztatást a Balkánon, nem engeni Törökország területi integritását és a szultán szuverenitását érinteni, elvárja a portától, hogy legsürgősebb feladatának tekintsi az európai török vilajetekben a közigazgatás újjászervezését, másrészt elítéli a Balkán-államok harcias készülődését s elvárja tőlük, hogy

miután a macedóniai reformok biztosítva lesznek, haladéktalanul szereljének le annál is inkább, mert háborus konflagráció esetén, még ha győznek is a szövetséget Balkán-seregek Törökország hadereje felett, a diadal gyümölcsét nem fogják élvezhetni, mivel a nagyhatalmak nem engedik csorbítani Törökország birtokállományát.

A háborúról szóló híreink az alábbiak:

A nagyhatalmak közbelépése.

A nagyhatalmak megállapodása következtében ma és holnap megtörténik a régóta várt közbelépés egy a négy szövetséget Balkán állam kormányainál, valamint a portánál. Belgrádban, Szófiában, Cetinijében és Athénban csupán Ausztria-Magyarország és Oroszország követi fogják átadni a nagyhatalmak figyelemztetését, mely elsősorban kiemeli azt, hogy a Balkánon bármiféle területi változás történjék. Konstantinápolyban Anglia, Franciaország, Németország, Ausztria-Magyarország és Olaszország nagykövetei együttesen lépnek fel a portán és kéri meg, hogy európai tartományokban kormányzati reformokat léptessen életbe és így szüntesse meg azt az okot vagy ürügyet, mely a Balkán államokat mozgósításra bírta. Ezzel egyidejűleg úgy Törökországot, mint a szüntetésére, demobilizálásra kéri.

A döntés most kétségtelenül Szófiában és Konstantinápolyban van. Elsősorban Szófiában azért, mert a balkáni államok között Bulgária viszi a vezérszerepet és diplomáciai körökben mng vannak győződve arról, hogy úgy Ferdinánd, mint Gesov miniszterelnök csak a nép és a tisztikar mozgalmának engedett, mikor a mozgósításra határozta magát. Oroszország és Ausztria-Magyarország lépése aranyhídat akar szolgáltatni a bolgár királynak és a kormánynak arra, hogy a tisztikar és a nép harcias kedvével szemben megokolhassa a leszerelést. Ha ez sikerül, a mi még mindig nagyon kétséges, a többi Balkán államot könnyen rá lehet majd bírni a demobilizálásra.

Belgrádi helyzet.

Belgrádi tudósítónk közli velünk, hogy a diplomaták teljesen lemondanak a béke fentartásának reményéről. Ez annál vigasztalanabb, mert a posta, távirda és telefon-összeköttetés Belgrád és Konstantinápoly közt teljesen megszakadt.

A török kormánynak azt a

Ma és mindennap este a Korona-kávéházban
Purcsi Károly teljes zenekara **HANGVERSENYEZ.**

közlését, hogy hajlandó az 1880. évi vilajet-rendeletet, a mely a berlini szerződés után Mecedóniának reformokat biztosított, végrehajtani. Belgrádban egyenesen tréfának tartják. Az a felfogás, hogyha e reformokat harminc éve nem hajtották végre, most sem lehet remélni komoly végrehajtásukat.

Minden percben várják, hogy Ausztria-Magyarország és Oroszország a nagyhatalmak megbízása értelmében lépést tegyen a kormányánál, de ez ma délig nem történt meg.

A szkupstina tegnap éjjeli ülésén elfogadta a mozgósítás céljából igénybe vett rendkívüli hitelről szóló törvényjavaslatot. Három hónapos provizóriumot léptettek életbe, a mely az a fajtája a fizetelhalasztásnak, mikor a késedelmi időért kamat is jár.

Ma Párisból két királyi herceg érkezett Belgrádba. Az egyik Péter király harmadik fia, Pavle, a ki a francia fővárosban tanult, a másik Alexis herceg, a király fivére. Mindketten azonnal beléptek a hadseregbe. Általános amnesztiát hirdettek minden katonaszökevénynek, a ki visszatér és bevonul a hadseregbe.

Szerb mozgósítás ellenünk.

Belgrádból egy magyar újságíró írja: Szerbia, hogy Ausztria-Magyarország részéről minden megelégedéssel szemben megvédje magát, mozgósította a dunai hadosztályt, amely maga mintegy tizennyolcezer főnyi létszámmal, Bázias és Pancsova közötti partvonallal szemben helyezkedett el.

Szerbia ezenkívül Drina mellett, tehát Bosznia határán is felállított egy hadosztályt.

Montenegrónak nincs harcos kedve.

Egy újságtudósító beszélt egy volt montenegrói miniszterrel. Az államférfi nem hisz a háború kitörésében s azt állítja, hogy Miklós cár akarata ellen mozgósított.

Montenegró lakói — így folytatta — épp nyg nem lelkesednek a harcért, mint — Szerbia. Az állítólagos lelkesedés csak az újságolvasók körében tapasztalható. A parasztokra a mozgósítás valószínű csapás még akkor is, ha háborúra nem kerül a sor. Ez még inkább áll a szerbiai parasztokra. Hiszen a szerb parasztnak kétharmada nem adott még tul szilvatermésén, buzáján, barmán. Aztán meg a szerb hadsereg nincs ellátva téli gunyával.

Aztán meg a balkáni államok közt nincs oly benső őszhang, amint azt feltüntetik. A balkán államok Oroszország segédelmére építettek, de ez a reményük immár üstbe ment.

Legjobb asztali borok

és mindennemű különleges

borok kis és nagy mértékben

Iritz Sámuel özv. cégnél kapható k

Folytatólagos közgyűlés a megyén.

Az elmaradt ügyek tárgyalása.

A vármegye törvényhatósága tegnapi közgyűlésében nem bírta mind letárgyalni azt a sok ügyet, mi a közgyűlés napirendjére ki volt tűzve. A tegnapi napon csak a fontosabb ügyekben határozott a közgyűlés és a mai napra is maradtak ügyek, melyek fölött délelőtt tartott folytatólagos közgyűlésében határozott a vármegye törvényhatósági bizottsága.

Ez a folytatólagos közgyűlés azután a lehető leggyorsabban intézte el a még hátralevő ügyeket. Könnyen is ment a tárgyalás, mert a megyebizottsági tagoknak csak egyetlen tagja volt jelen a mai közgyűlésen, így nem volt semmiféle vita és minden tárgynál elfogadták az állandó választmány határozati javaslatát.

A mai közgyűlésről az alábbi tudósítást közöljük:

Hervay István alispán a közgyűlést délelőtt 10 órakor nyitotta meg.

Makóváros képviselőtestülete a városi hajduk szolgálata és fegyelmi ügyében szabályzatot alkotott, mely szerint a város polgármestere felelős a hajdukok szolgálata nélkül becsatlatja el a város hajduit.

E határozat ellen *Espersit* János dr. ügyvéd, városi képviselő felelősséggel élt a vármegye törvényhatóságánál.

A felekbezésnek a törvényhatóság helyt adott és kimondta, hogy a hajduknak a polgármester határozatai, illetve fegyelmi ítéletei ellen a városi tanácshoz felelősséggel élt.

Jóváhagyta a vármegye törvényhatósági bizottsága Makóváros képviselőtestületének a nyilvános előadások, táncmulatságok után fizetendő hatósági engedély és rendőri felügyeleti díjakról szóló szabályrendeletét.

Hasonlóképpen jóváhagyta a vármegye törvényhatósági bizottsága a Návay Tamás-öszöntőj alapítvány alapító levelének módosítása tárgyában hozott közgyűlési határozatot, a püspöki számtartói lak árának kölcsönvétele tárgyában, valamint a polgári leány iskolánál egy tanítói állás rendszeresítésére vonatkozó határozatot.

Sümeghy Dezső vármegyei levéltárnok és Barna János főgimnáziumi tanár elvállalták, hogy megírják Csánádmegye nemes családjainak genealogiáját és e munkájuk támogatására anyagi segílyt kértek a vármegye törvényhatósági bizottságától.

E címen a kérelmezőknek 400 koronát utalványozott ki a vármegye.

Feiner Sámuel megyei írnok betegségére való hivatkozással három havi szabadságot és némi segílyt kért a vármegyétől.

A közgyűlés a kért három havi szabadságot megadta és Feiner Sámuel részére 100 korona segílyt utalványozott ki.

Még egy nagyobb jótékonyaságot is gyakorolt ma a vármegye.

Harsányi Gyula volt mezőkövácsházi jegyző, kit fegyelmi uton mozditották el állásától, kegydíj folyósi-

tásáért fordult a vármegyéhez.

A vármegye tekintettel arra a körülményre, hogy Harsányi Gyula teljesen munkaképtelen, részére kegydíj folyósi-ét 2000 korona kegydíjat szavazott meg.

Ezután néhány oklevélnek kihirdetése következett, mire a közgyűlés véget ért.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár. Okt. 9 Római kath. Areop. Dénes Gőr. kath. Szept 26 János hitt Napkél 6 óra 9 perckor, 11 nyugszik 5 óra 23 perckor.

Időjárás. A budapesti meteorológiát intézetnek Makóra érkezett jelentése szerint a következő időjárás várható: Helyenkint, főleg délel eső és lassu hőemelkedés várható. Sürgönyprognózis: Sok helyütt csapadék később enyhébb délnyugati szél: 12 7 Celsius

— Ujságárusokat keresünk. 18 évesnél idősebb férfiakat és nőket keresünk a „Makói Független Ujságnak” az árusítására. Akik újságunk árusításával akarnak foglalkozni, napi 4-6-7-8 koronát — úgy tően, mint nyáron — könnyen kereshetnek. Akik más munkára már keptelenek, azok is képesek még újságot árulni. Tehát idős és előregedett asszonyok és férfiak is jelentkezhetnek.

— Felhívás lapunk olvasóihoz.

Felkérjük mindazokat, kik lapunkat, a „Makói Független Ujság”-ot ezután is jártni akarják, hogy ebbeli szándékukat lapunk kiadóhivatalában [főtr 7. sz. a.] haladéktalanul jelentsék be s az ott kitett ivre nevüket és lakásukat jegyezzék fel. Azért van erre okvetlenül szükség, mert a már ismeretes kormányrendelet folytán e hó 15-től kezdve csak azoknak küldhetjük a „Makói Független Ujság”-ot, akik ezt nálunk ekképpen megrendelik. Jelentkezni lehet e megrendelés végett a nap bármely szakában. Az újság árát ezután is csak úgy lehet kissébb részletekben fizetni kihordóinknál, mint eddig fizették olvasóink.

— Justh Gyula üdvözlése. Justh Gyula, a függetlenségi és 48-as párt elnöke az erdélyi ellenzéknek Kolozsvárott tartott népgyűlésből a következő üdvözlő táviratot kapta: „Nagyméltóságú Justh Gyula urnak, a függetlenségi és 48-as párt elnökének, Torna.” Az erdélyi ellenzéknek kolozsvári fényesen sikerült népgyűlése a magyar nép szívének minden melegével, hű ragaszkodással üdvözlö a mi Justh Gyulánkat, kinek neve számára a jogtalan milliók a nemzeti hála arany könyvében, a Kossuth Lajosé mellett szentelnek lapot. Vaj-

ha minél előbb teljes erőben láthatnók a politikai közdelem porondján. Apathy elnök.”

— Levezetik a fakadó vizeket. Makóváros tanácsa ma délelőtt Galambos Ignác dr. polgármester elnöklésével ülést tartott és a fakadó vizek levezetésével foglalkozott. A főmérnök javaslatára 800 korona költséggel agy 258 méter hosszú csatornát készítenek, melyhez már ma hozzá is.

— Ügyvédi vizsgát tett. Schreiber Henrik dr. földink ma Budapesten az ügyvédi vizsgát sikerrel letette.

— A betegápolási pótdadó fölemelése. A jövő évi költségvetés indokolása elárulja azt a kellemes meglepetést, hogy az országos betegápolási pótdadó tételét az eddigi 5 százalék helyett 10 százalékra, vagyis a kétszeresére emelik. Elmondja az indokolás, hogy az ekként keletkező több-bevétekből évente négy millió koronát fordítanak majd a kórházügy kifejlesztésére. A 4 millió koronából a székesfőváros nagy kórházépítési programjának befejezéséig évente 1 millió koronát a székesfőváros részére adandó kórházépítési hozzájárulás céljaira szántak, amivel szemben azonban a kormány a kórházak mikénti építése és igazgatása tekintetében megfelelő befolyást biztosít magának. A fennmaradó évi 3 millió koronát részben nem állami kórházak építéséhez adandó tőkeesélyekre szándékoznak fordítani.

— Elutasított négy magyarosítási kérelem. Lélek Péter nagylaki lakos vezetéknévénél „Losonci”-ra való változtatását kérelmezte a belügyminisztertől. A kérelem ma érkezett vissza a vármegye alispáni hivatalához azaz az indokolással, hogy Lélek Péternek vezetéknéve elég magyaros, így annak megváltoztatásához nem járul hozzá a miniszter.

— Szerencsétlenül járt munkások. Mezőkövácsházi levelezőnk közli velünk, hogy ott az Ortutay-féle kocsigyárban ma két szerencsétlenség is történt. Vitkai Antal munkásnak a gőzfűrés az saját vigyázatlansága folytán levágta jobb kezének mutató ujját. Ugyancsak a saját vigyázatlansága folytán ebben a műhelyben a furó megsebesítette Fehér Pál munkás kezét is. Mindkét munkás sebesülése 10-14 nap alatt gyógyul.

Tánciskola a katolikus körben. Felhívtnak mindazok, akik a katolikus körben Bődöné Frinksz Paula okleveles tánc- és elemi iskolai tanítónő vezetése alatt november hó 3-án kezdődő ifjúsági táncanfolyamon résztvenni szándékoznak, hogy minél hamarabb, de legkésőbb október hó 30-ig beiratkozzanak. Beiratkozni naponta délután 5-7 óráig a katolikus körben, hol bővebb felvilágosítással is szivesen szolgálnak. Tandíj 8 korona.

— Gyujtogatással vadolt földmives. Az éjjel kigyuladt Tóth János batornyai földmivesnek kukorica szárral fedett tanyája és földig leégett és a tanyában leégett 1123 korona értékű gabona mely biztosítavolt. A csendőrségnek az a gyanuja, hogy Tóth maga gyujtotta fel tanyáját és az irányban indította meg a nyomozást.

Nagy hangverseny az „Otthon“-ban.

Ma és minden este nagykikindai o o o Mészáros Sándor és fia az „Otthon-kávéházban hangversenyez. o o o

— **Korcsmai Jelenet.** *Rehák* András apácai ember tegnap este betért a nagy korcsmába, hol *Pollacsek* Mihály már pálinkázott. Rehák egy félliter éort rendelt magának és leült ahhoz az asztalhoz, melyiknél Pollacsek már egy kissé be volt szeszelve is egy pohár pálinkát öntött Rehák borába, mi ezt annyira kihatott a türelméből, hogy agyba-főbe verte. A két veszekedő ember ellen megindították az eljárást.

— **Anyakönyvi hírek.** *Házasságra jelentkeztek.* Papp József Fekete Erzsébettel, Kovács Pál Kerlécz Rozáliával, Fekete Sándor Nagy Annával, Gera Sándor Elek Katalinnal, Paneth Ezechiél Paskesz Leával *Elhaltak.* Barcsa Erzsébet Méhes Istvánné 37 éves, Bencze Nária 15 éves, Kádár István 57 éves Györfi Jujanna Apjok Istvánné 65 éves korában.

— **Bucsu-estély.** A *Makói Besorozott Iparos Ifjuság* 1912. évi október hó 13-án, a „Korona” szálloda emeleti dísztermében egy minden tekintetben fényesnek ígérkező *regrutabált* rendezé, melyre vonatkozólag a rendezőség a lehetőségig mindent elkövet, hogy a bálon megjelenő tánc kedvelő ifjuságnak semmi panasz ne legyen. A meghívókat már a mai nappal szét is küldötte a rendezőség. Megjelenjen e bálon minden nő és férfi, mert ez lesz a regruták bucsu-estélye, ahol zeneszó mellett majd könyvebb lesz az egymástól való, hosszú ideig tartó elválás. — Kik tévedésből meghívót nem kaptak és arra igényt tartanak, forduljon a rendezőséghez.

— **Vasárnap este Érdeky József** tánctermeben szüreti bállal egybekötött ujonc bucsu-bál lesz.

Ébert András tordai pap.

Unitárius pap lett a volt csanádpalotai katolikus káplán.

A kolozsvárott megjelenő „Unitárius közlöny” október havi számából érdekes hírt kapunk most a közzétett ismert volt csanádpalotai segédlelkészről, *Ébert* Andrásról. A lap „Egy modernista pap nálunk” című cikkben foglalkozik a most már egyházat, sőt vallást is változtatott kiváló ifjú pappal. *Ébert* András — mondja a cikk — unitárius lelkész lett. Az egyetlen modernista pap, aki az antiodernista esküt nem tette, két évi kálváriajárás után nyugvó ponthoz jutott. Szeptember 18-án tette le az unitárius theologiai szakvizsgálatot. Egész gyülekezet foglalt helyet a vizsgázó teremben, mert nagyon sokan érdeklődtek iránta.

Először az írásbeli vizsga eredményét vették számba. Szakdolgozatai nem hasonlítanak a rendes vizsgázókéhoz. Ő már egyházi író, kinek széleskörű tájékozottsága van.

Több önálló dolgozata jelent meg, de talán mindeniknél érdekesebb és értékesebb hittani szakdolgozata, melyet ily címen készített: *Krisztus vagy Róma?* Talán legjobban ki fejezi a dolgozat irányát s jórészt tartalmát is Pál apostolnak a korinthusbeliekhez írt. 2. L. levele 3. részéből s 5-6 részéből vett ige, mit a dolgozat mottojául használ: „Ami alkalmas voltunk az Istenből van:

aki alkalmasokká tett minket arra, hogy új szövetség szolgálói legyünk, nem betű hanem léleké, mert a betű megöl, a lélek pedig megelevenít! Százhatvanhat oldalon terjedő hittani tanulmánya megkapó foglalatja egy jól iskolázott elmének és gyönyörű confessziója egy megviselt és megszorodott hívő léleknek.

Feleletei a gondolkodó és helyesen itélő érett ember mélyen járó fejtegetései voltak. Hallgatóit és vizsgalóit kellemesen lepte meg nagyfoku szerénysége és őszinte hite. Amikor a vizsgázó bizottság elnöke *Ferenc József* püspök kihirdette a vizsga eredményét és üdvözölte, mint immár lelkészársunk tagját, nagyon meg volt hatva a szép magas termetű, ifjúkora legjavában viruló férfi. Nagyon boldognak mondotta magát, de meg is szenvedett érette keményen. Előtte semmi sem olyan kedves, mint az igehirdetés. Négy hónapig kolozsvári segédlelkész volt. Immár megkapta a kinevezést *Tordára* hitoktató segédlelkésznek. Szép mezőn kezd. A humánus érzésű lelképásztor sokaknak lesz oktatója és vigasztalója. Jó sikert kívánunk új munkakörében, melyet lelki meggyőződése szerint választott.

Eddig szól az „unitárius közlöny”, mi pedig hozzáfűzzük azt a megjegyzést, hogy a csanádpalotai általi iskolai igazgatói állásban is azért történt változás, mert család kötelek esatolták össze a szíveket és az egyháznak hatalmát azzal kellett megmutatni, hogy a szülőföldtől történt elszakítással s egy apát bűntettek.

„Egy sirba temessenek”

Közös akarattal a halálba.

Egy boldogtalan szerelmes pár akart vasárnap délelőtt megválni az élettől. *Stern* Sándor soffőr kétszer rálőtt kedvesére. *Mátyás* Juliska pincérleányra, azután pedig önmaga ellen emelte a fegyvert.

A tragikus esetről a következő tudósítást kaptuk:

Nagyváradon történt a szerelmi dráma.

Vasárnap délelőtt 8 óra tájban érkezett oda a szerelmes pár a Körös-utca 22. számú házban lakó öv. *Heiohler* Ferencnéhez. Mindketten kissé ittasak voltak s mindjárt aludni tértek. Alig félóra múlva négy hatalmas durranás hangzott ki a szobából. A házbeliék mindjárt sejtették hogy mi történt. Be akartak hatolni a szobába, de az ajtót zárva találták. Közben értesítették a rendőrséget és mentőket, a kik aztán felfeszítve az ajtót, elsői tanui voltak a borzalmas látványnak.

Az ágyban feküdtek mindketten s egész testüket szinte a felismerhetlenségig elborította a vér. A rendőrség emberei Vass detektív és *Ehrlich* rendőrtisztviselő megállapították, hogy a férfi először a leányra tett két lövést s egyik golyó a szíve fölért, a másik karján hatolt keresztül a szerencsétlen teremtésnek. Azután a saját mellébe röptett két golyót. Amint egy hátrahagyott levelükből meg állapították, közös akarattal mentek a halálba, kéri, hogy egy sirba temessék őket.

A mentők a kórházba szállították őket, ahol élet halál közt lebegnek.

SZINHÁZ.

Limonádé ezredes.

Az utolsó előadásoknál *Nádassy* direktor a Király-színház nagyszerű ujdonságát, *Limonádé* ezredesét mutatta be. Igazán nagyszerű előadás volt ez a ma esti és hálásak vagyunk *Nádassy*nak, hogy még az utóbbi estén is ily kitűnő ujdonsággal szerzett pompás szórakozást a közönségnek, mely ma este is zsufolásig megtöltötte a színházat. A darab szereplői közül első sorban kell megemlékeznünk *Remete* Gézáról és *Korda* Sándorról, e két kitűnő művésznék köszönhető a ma esti nagy siker. Különösen *Korda* Sándor a *Marsa* nótával oly frenetikus hatást ért el, hogy a közönség lelkesen ünnepelte a kitűnő művészt. A hölgyek közül *Peterdy* Etus utolérhetetlenül bájos volt ma este is s *Derenghy*vel való páros jelenete feledhetetlenül szép volt. *Molnár* Janka, *Falk* Erzsébet, *Deák* Flóri és *Kanizsai* Elza igen kedvesek voltak s az első felvonásban rendkívül bájosan énekeltek s táncoltak. E többi szerepből is hozzá járultak *Komlóssal* e színpad művészszel együtt a mai est igazi nagy sikeréhez. A kitűnő darabot egyébként szerdán este utolsó előadásul megismétlik.

Regény.

Egy világváros rejtelméi.

I. fejezet. (2)

Kitagadva, megátkozva.

Dolgozom asszonyom, hajnaltól késő estig, csakhogy becsületesem megóvjam s a főváros ezernyi kísértése közt felemelt fővel járhasak.

Ne vesse hát meg a szegény munkásleányt, kinek ereiben olyan nemes vér csergedez, mint a nagyságos asszony fia ereiben, ki tisztá és önzetlen szeretetével annyira magához bilincselt, hogy képes vagyok térden csuszva és rimánkodva kérni, fogadjon menyének asszonyom, dolgos kezeit és szeplőtlen becsületet hozok a Pétsy-családba.

— No még csak az kellene, hogy holmi földönfutó koldus familia rágodjék a Pétsyek családfáján! szolt özvegy Pétsyné végtelen megvetéssel.

Maga menjen és dolgozzék tovább a nyomdában s keressen magához való munkás embert férjül.

Az én fiamat ne bolondíssa, ne áhitozzék a vagyonomra, mert az nem arra való, hogy koldus familiákat hizlaljak belőle.

Neked fiam pedig legyen eszed, az ilyen nyomdászányokat az urak nem feleségül szokták venni . . .

— Anyám, ne sértgesse ezt a

becsületes leányt! mondá Pétsy Dénes emelkedett hangon s arcza olyan vörös lett, mint a pipacs.

(Folyt. köv.)

A „Makói Független Ujság”

előfizetési ára vidékre:

Egész évre . . . 14 Kor.

Félévre . . . 7 Kor.

N egyedévre . . . 3 K. 50 fill

Százezer

magyar háziasszony meríti háztartási ismereteit a 19 év óta fenálló magyar asszonyok közlönyéből a *Kürthy* Emilné szerkesztésében megjelenő népszerű *Háztartásból*. Ha bepillantunk százezer

kulcslyukon

akkor láthatjuk, hogy a praktikus és modern háziasszonyok a *Háztartás* jótanácsait követve, háztartásuk mintaháztartás lett. Az illusztrált birtalmu folyóiratra

ha

most félévre 6 koronával előfizet, ingyen és bérmentve kapja meg a *Háztartás* Könyvtára most megjelent 20 kötetét. Ha ezekbe a pompás könyvekbe

betekintünk

ezernyi kipróbált recepttel találkozunk, amelyeket a sütés főzésnél kitűnően használhat. Ingyenes mutatóvényszámmal készséggel szolgál a *Háztartás* kiadóhivatala, Budapest, VI., Eötvös-u. 16.

Nincs több gyomorfájás!

A szabadalmazott

Kakukfűkeserű

háziszer, alig párszori használat után teljesen megszüntet mindenféle — még régi gyomorbajt is. Erősít, élétet. A mámoros állapotot is megszünteti. Kellemes íze miatt, még a nők, sőt a gyermekek is szívesen veszik be. Számítalan háláiratbizonyítja jóságát! Kapható Makón,

Sándor Zsigmond

Szegedi utcai gyógytárában.

Ára: kis üveg 80 fill, nagy üveg 2 korona.

Vigyázzunk a védjegyre, mely a kupakon és dugón áll.

Földeladás. Csókáson a néhai Pál Sándor-féle egy és fél fertály egy tagban levő szántóföld, a rajta levő tanya épületekkel együtt

örökön szabadkézből eladó.

Értekezhetni Torma József városi adótitkár.

Lapkihordó-fiuk

felvételnek a kiadóhivatalban.

ÉRTESITEM a tisztelt KERESKEDŐ, VENDÉGLŐS és ITALMÉRŐ urakat, hogy mindenféle minőségű, közönséges és finom tiszta szeszmentes pálinkák, valamint **rumok és tea-rumok** és mindenféle **liquörök** legelőnyösebb beszerzési forrás.

Iritz Sámnel özv.
cégnél **M A K Ó.**

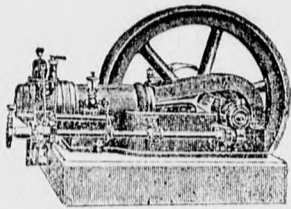
Homok eladás.

Tudatom a nagyérdemű közönséggel, hogy nálam a hosszú hegyben kis- és nagymennyiségben homokot lehet kapni köbméterét vagy kocsját 2 koronájával. Tudakozódhatni lakásomon Oroszlán-utca 13. ujszám alatt Kelemenhid.

VÉR PÁL.

Nyersolaj
szívógáz**MOTOROK**

benzin és lokomobilok

Gyors szállítás. Kedvező fizetési feltételek. Messzemenő jótállás.

Drezdai Motorgyár Részv.-Társ.

Németország legrégebb, legnagyobb motorgyára.

147 VEZÉRKÉPVISELŐ:

Gellért Ignác és Társa

Budapest, V., Koháry-utca 4. sz.
(Alkotmány-utca sarok.)

HARMONIKÁT

vehet legolcsóbban

Wagner a Hangszer-Király

országszerte elismert legolcsóbb hangszeráruházában
Budapest, József-körút 15. sz.

Egy 3 váltós, Orgonahangu harmonika 10 korona. Kétsoros bécsi forma. Harmonika 20 kor.-tól feljebb. Fényképes árjegyzék ingyen

Lapunk nyomdájában egy tanulóleány

fizetéssel felvétetik.

Hajnal utcai házamnál
két szobából s előszobából álló

udvari lakás butorozva, vagy anélkül magános ur részére október, avagy november 1-től bére kiadó.

Dr. Kiss Pál, ügyvéd.

Értesítés!

Tisztelettel értesitem a t. gazdaközönséget, hogy

gazdasági gépraktáramat

saját házamba, Szent János-tér 20. szám alá helyeztem át. — Tisztelettel:

Lipták Béla

épszerelő- és lakatosmester.

Kiadó ház.

Ujonnán készült **uri lakás**, üvegezett, folyosó, 3 utcai szoba, fürdőszoba, artézi vízvezeték, pince és minden szükséges mellékkellyel folyó évi november 1-től több évre, hasznos-bébe kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 796

A csanádpalotai határban, de a magyarcsanádi vasuti őrház mellett **9 és fél** katasztrális hold levő szántóföld, esetleg hagyma alá is, hasznosbérbe kiadó. Értekezhetni lehet:

Dr. Kiss Pál, makói ügyvéddel.

Nem szabad, dehogyan szabad...

stb. kuplékat, népdalokat, katona és cigányzenét élethűen játsz az eredeti „Eufon“ tölcsernékülű be-szélőgép, mely legújabb dupla kottával csak 40 korona

WAGNER „Hangszer király”-

nál BUDAPEST, József-körút 15-1.

Használt kottákat becserél. Nagy fényképes árjegyzék ingyen.

MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

KÖNYVNYOMDA.

Készülnek:

Rovatos iver,
Számlák,
Zárszámadások,
Üzleti kártyák,
Árjegyzékek,
Kereskedelmi
nyomtatványok,
Névjegyek,
Szóró-cédulák,
Falragaszok.

Telefon-szám: 124.

Izléses kivitelű, hibátlan, tiszta munka. Ajánlja az újabb időben a mai kor igényeinek teljesen megfelelően villanyerőre berendezett műintézetét, mely a modern technika vívmányai szerint készít a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig mindennemű nyomtatványokat.

Magyar gyártmányu papiros-raktár!**A MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG**

POLITIKAI NAPILAP

Készülnek:

Irodalmi művek,
Folyóiratok,
Hirlapok,
Doktori
értekezések,
Iskolai értesítők,
Körlevelek,
Meghívók,
Táncrendek,
Levélfedek.

Telefon-szám: 124.

==== kiadóhivatala a legjutányosabb áron vesz fel hirdetéseket. ====

Nyomatott a „Makói Független Ujság“ villanyerőre berendezett műintézetében Makón.

SÁNDOR ZSIGMOND

»Isteni gondviselés« gyógyszertára

MAKÓN, Szegedi-utca.

„Sándor-féle Ibolya-crém.“ Főülmulhatatlan szer az arc és kéz ápolására. Pár napi használat után a bőrt oly meglepően szépé változtatja, hogy ennek hatását mindenki csodálja. Eltávolít az arcról mindennemű pattanást, bőrtakát, szeplőt, májfoltot és a bőrnek fehér és üde színt kölcsönöz. Ára: 1 kor.

„Sándor-féle Ibolya-szappan.“ Teljesen lugmentes, semminemű maró anyagot nem tartalmaz és kitűnő illatu. Az Ibolya-crém hatását tetemesen elősegíti. Ára: 70 fill.

„Sándor-féle Ibolya-pouder.“ A legjobb és legártalmatlanabb ápoló szer. Ára: 1 kor.

„Sándor-féle Ibolya-mosdó viz.“ Ára: 1 kor.

„Sándor-féle szájviz.“ Meggátolja a fogak lazulását és fogkő képződést, üdítőleg hat a szájzre, eltávolítja az étel és az odvas fogak által okozott szájszagot. Ára: kis üveg 80 fill., nagyobb üveg 1 kor. 40 fill.

„Sándor-féle hajszesz.“ Kitűnő összetételénél fogva megszünteti a korpaképződést, hajhullást, megóvja a haját mindenféle betegségtől és a hajgyökereket megerősíti. Egy üveg ára 1 kor. 20 fill.

Raktáron tartom az összes gyógy- és pipere különlegességeket, különböző gyógyborokat, az összes kötszereket, betegápolási cikkeket. Francia illatszerek és az összes drogéria cikkek kaphatók.

„Cimexin“ poloskairtó, nagy üveg 2 kor., próba-üveg 60 fill., hozzávaló fecskendő 40 fill.

Megérkezett!

500 drb. lendamaszt abrosz, ára	3, 6, 8, 10 korona.
200 drb. lendamaszt mlyő, ára	90 fillér.
Férfi ingek, fehér és színes	1'50, 2, 3 korona.
Gallérok darabja	20 fillér.
Arcfátyol métere	20 „
Hímzések métere	15, 20, 30 „
Női keztyűk párja	30 „
Valódi francia selyem batiszt	50, 70, 80 „
Angol mosó zefírek	70, 80, 90 „
Remek női ruhaszövetek	60 fillértől 5 koronáig.
Férfi ruhaszövetek	3 koronától 6 koronáig.
500 tucat vászonsebkendő, melynek ára 5 korona volt, tucatja 2'30 korona. — Valamint a még itt felnem sorolt különböző cikkek rendkívüli olcsó árban.	

ALKALMI ÁRUHÁZ Kossuth-szoborral szemben.

Csillag-pouder 3 színben. 1 doboz 1 kor. (szarvasb.)

Szeptember elsején nyílt meg Makón a kasznárlakban

a CSILLAG DROGERIA

gyógyáru üzlet.

Kötszerek és sebészeti eszközök. Francia illatszerek az összes italokban kímérve és eredeti üvegekben. Háztartási cikkek. Szájvizek, fogporok, fogpaszták. Hajápolási és hajfestő szerek, irrigátorok, gummi különlegességek. Színházi pirosítók és festékek.

A valódi Kölni-viz makói főraktára.

Üvegenként 1 és 2 korona.

Kölni-szappan 40 fillér.

Tea-, cognac-, rum- és likőr eszenciák és ezek készítéséhez tiszta szesz. — Fésűk, kefék, szappanok, hajtűk.

Vera Violette brillantin 3 színben 30 és 60 fill.

Csillag-crème legjobbarcfinomító 70 fill.

Csillag-szappan 70 fillér, 3 darab 2 kor.

Király Lajos áruházában

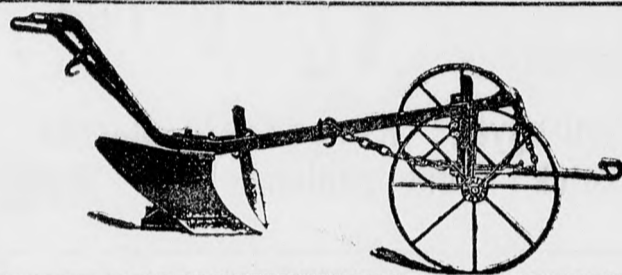
a következő nyári áruk a szezon előrehaladottsága miatt leszállított árban vásárolhatók:

Lüszter kabátok II koronától.	Schiffon	70
Mosó bluzok	Jó mosó pongyola	7—
Szövet bluzok	Aljak	5—
Hímzett batiszt	Selyem alsők	8—
Csipke	Schiffon	2'80
Hímzett fűzővédő		

Női ingek, háló kabátok, nadrágok, igen olcsón.

Leány lüszter ruhák!

Szabott ár!

Telefon-
szám:
126.

ÉRTESÍTÉS!

Van szerencsém a t. gazdaközönség b. tudomására hozni, hogy

gazdasági gépraktáramat

a legújabb gazdasági gépekkel kibővítettem. Az őszi szántáshoz 1 teljes waggonrakomány hírneves Bächer-féle tüköracél kormány-nyal ellátott - mindenféle nagyságban - ekét szereztem be, ezen ekék kiválósága abban rejlik, hogy bármilyen nedves földben is nem ragadnak és igen csekély vonóerőt igényelnek, bárkinek is próbaszántásra rendelkezésére bocsájtom. Továbbá raktáron tartok mindennemű fogas és láncos boronákat, 6-8 és több vasu kultivátorokat, tárcsás boronákat,

szecskavág, répvágó, kukorica morzsolókat, és elsőrendű Ringeisen-féle tizedes mérlegeket.

Különös figyelmébe ajánlom a t. gazdaközönségnek a világhírű **Melichár-féle Unikum-Drill sorvető Imperátor műtrágya és magvető gépeket,**

melyek miután sorba vetnek és sorba trágyáznak, utólrhetetlen tökéletességüknel fogva ez ideig páratlanul állanak e téren és már is nagy kereslet- **Ujdonság!** Raktáron tartom az eddig még nek örvendenek. nem ismert és kitűnően bevált

Johnston-féle kukoricaszár aratógépet.

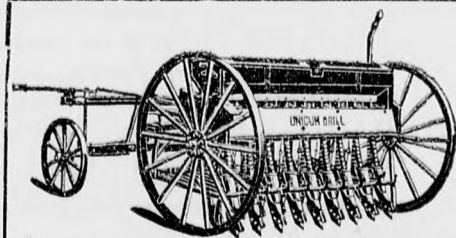
Ennek előnyös és könnyű munkaképességét, valamint kezelését raktáramban bemutatom. Végül mindenféle gépek azonnali javítását — a legszolidabb áron elvállalom és jótállás mellett teljesítem. —

LEGUJABB! Léghütéses (vizhűtésnélküli) MOTOR, egyszerű, veszélynélküli, bárki által könnyen kezelhető.

A t. gazdaközönség becses pártfogását kérve továbbra is — tisztelettel:

Lipták Béla

mezőgazdasági gépraktára és javító műhelye Makó, Szt. János-ter 20. sz.

Kényelmes és olcsó

bér-automobil

vidékre és bármelyik vasúti állomásra.

Glück Samu cégnél

Makón.

Telephon-szám: 88.

Föld és ház eladás.

2584. számú új utcai és 2676. számú kigyó-utcai házam, a rákosi-utfélen levő egy járandóm, a kákás alatt levő egy járandóm, a belső nyomáson, a keskeny-hegynék innenső végénél levő egy járandóm örök áron eladó.

Bökönyi István 2584. sz.

PÁRTOS E. ÉS TÁRSA MAKÓN.

Nyári ujdonságok verseny árai:

Lüster felöltők	II. 12. K-tól.	Női ingek	1.70 K-tól
Lüster "	I. 15. "	Háló kabátok	1.80 "
Delén bluzok	3. "	Női nadrágok	1. "
Himzett "	3.90 "	Fűző védő	III. 1.20 "
Csipke "	5. "	Fűző védő	II. 2.40 "
Párnák "	1.70 "	Fűző védő	I. 3. "
Paplan lepedők	5. "		

Szigoruan szabott árak!

Seryem,
Batiszt,
Schiffon és
Lüster alsók!

Csecsemő kelengyék! Keresztelő párnák! Fejkötők! Pique paplanok!

„VARAZSFUVOLA.”

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. A „Varázsuvola” rendkívül kellemes 20 acél trombitahanggal és 4 erős bőgővel van ellátva. Diszes kivitelben, kotta, fűzettel, dalokkal, tokkal, ajándékkal együtt csak 4 korona. Csakis Wágner „Hangszer-Király” országszerte elismert legolcsóbb hangszeráruházában kapható, Budapest, József-körút 15. — Gyorsjavító mőhely. — Kérjen fényképes hangszerárjegyzéket.

Tubarózsa-krém és az arcról kitést, szeplőt és májfoltot a legbiztosabban elmulaszt. 1 tégely 1 korona. Tubarózsa-hajkenőcs a haj és bajusz növést legjobban elősegíti!

1 tégely 1 korona. — Tubarózsa-hőlgypor, 1 korona. — Tubarózsa-szappan, 50 fillér. — Hajregenerátor, az őszülő hajnak visszaadja eredeti színét. — Salófor, kéz- és lábizzadást gyorsan megszüntet. 1 üveg 70 fill. — Mindennemű gyógyszerek, bel- és külföldi különlegességekből nagy raktár.

TÓTH Kochillia szőlőmoly és gyümölcs féregirtó anyag, egyszeri permetezéssel a molyt, petéit, álcáit és pilléit, azonkívül a gyümölcsösben garázdálkodó rovarokat és élősdieket tökéletesen elpusztítja! Teljesen ÁRTALMATLAN úgy a növényzetre mint az emberi szervezetre! — Egy adag 400 négyszögöl területű szőlő bepermetezésére elegendő.

Kapható Makón és vidékén egyedül:

JENEI SZÉKELY LAJOS
gyógyszerész »Szent István«-téri gyógyszerertárában
MAKÓN. (a róm. kath. templom mellett.)
Raktáron nem levő dolgokat meghozatok!

Telefon-szám: 127 Telefon-szám: 127.

Kukoricaszár-kötő zsinegek
megérkeztek s Gulácsi János vasipartelep és gépraktárában van
Makó, Dessewffy-tér 31. sz. Telephon 50.

Legujabb! Ha hegedülni
óhajt megtanulni, rendelje meg a tisztán kidolgozva, remek hangu, domboru hegedüt tokkal, 16 drb. felszereléssel és mesés ajándékkal együtt csak 12 koronáért

Wágner a „Hangszer-Király”
országszerte elismert elsőrendű hangszeráruházában, Budapest, József-körút 15. Fényképes árjegyzék ingyen.

Óvás: Figyeljen jól a pontos címre és házszámra.

Meglepő ujdonság!
Facimbalom (Xilophon.)
Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. A facimbalom 15 különböző nagyságban összehangolt fadarabból áll és a mellékelt verőkkel (egy mint a cimbalom) lesz játszva. Ára verőkkel, tokkal, mesés ajándékkal csak 6 korona

Wágner a „Hangszer-Király”
országszerte elismert elsőrendű hangszeráruházában, Budapest, József-körút 15. Fényképes árjegyzék ingyen. Óvás: Figyeljen a pontos címre.

Ez a „MUKI” művész.
Szájharmonika dobbal.
Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. A dalokat a művész harmonikán játszik, a valódi bőrrrel ellátott dob pedig kíséretül szolgál. Ára tokkal és egy mesés ajándékkal együtt csak 4 korona

o Wágner a „Hangszer-Király” o
országszerte elismert elsőrendű hangszeráruházában, Budapest, József-körút 15. Fényképes árjegyzék ingyen. — Óvás: Figyeljünk jól a pontos címre és a házszámra.

AZ „ÓRANGYAL” Eladó föld. Az Igácsi és Rácz-ut szélén Márton Imre szomszéd-szűcs-gyárában egy fertály a rajta lévő gazdasági épületekkel együtt örökáron, szabadkézből eladó. Értekezhetni lehet Cseh István tulajdonossal, Vásárhelyi-u. 515. sz. a. 807

Iritz Sámuel özv. cég
ITAL ÁRJEGYZÉKE
különleges TELJESEN TISZTA szeszmentes pálinkákról:

Valódi kék szilva literenkint	2.— K
Valódi törköly	2.40 "
" 5 éves kajszin barack	3.— "
" 8 " " " " "	4.— "
" 10 " " " " "	5.— "
" 5 " borpálinka	3.— "

Á valódiságért a cég felelősséget vállal.

B. pártfogást kérve:
özv. Gyurik Lajosné.
Kenyérpiac, (Tőkeý-hézbán).

Ujdonság! Tündérharangok.
Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani Kovácsolt vasállványon 15 összehangolt ezüstfémcsengővel van ellátva. Erős, szép kivitelben, verőkkel, tokkal, mesés ajándékkal együtt csak 10 korona

Wágner a Hangszer-Király
országszerte elismert elsőrendű hangszeráruházában, Budapest, József-körút 15. szám alatt
Óvás: Figyeljünk jól a pontos címre és házszámra.